

Skriftlig innspill til Opptaksutvalget

Lærlingerådet i Trøndelag takker for muligheten til å komme med innspill til Opptaksutvalget. Vi tar utgangspunkt i spørsmålene vedlagt i invitasjons dokumentet, som kvalifisering, organisering, rangering og andre generelle kommentarer. Rådet har flere meninger og gode ideer om omorganisering av opptaks modellen til høyere utdanning. Vi har også veid og vurdert inn behovene for fagfolk de neste 20-50 årene og hvilket behov kommunene har.

Kvalifisering

- *Er det noen av dagens alternative måter å oppnå GSK på, som bør endres eller fases ut?*

Lærlingerådet i Trøndelag mener at ingen av dagens alternative måter å oppnå GSK bør endres eller fases ut. Vi mener derimot at mer info om hvordan man oppnår GSK på disse måtene må være lettere tilgjengelig og at alle har mulighet til å finne samme informasjon og at informasjonen er bra nok.

- *Hva mener dere om å innføre en standardisert kvalifiserende prøve som et supplement eller en erstatning for søkere som ikke har GSK fra videregående opplæring?*

Supplement ordningen er en god andregangs-løsning, men bør ikke være en erstatning for søkere som ikke har GSK fra videregående opplæring.

- *Kan spesielle opptakskrav erstattes av en form for forberedende år, tilsvarende basår-ordningen i Sverige?*

Ideen om et forberedende år tilsvarende basår-ordningen synes vi burde fases ut helt. forkurs/forberedende år er ikke rettferdig fordelt utover alle fagområdene og sjansen for at de alle skal opprettholdes er ikke gjennomførbart. Det er her fagbrev skal komme inn istedenfor et forberedende år, men at fagbrev og 2 år i yrkespraksis skal telles som det forberedende året.

- *Er det viktig å beholde realkompetansevurdering som en vei inn i UH?*

Realkompetanse er fortsatt en viktig vei inn i UH, men vi er også enig at det kan være noen ulemper med tanke på ressurser som kreves og den ulike kompetansen som må

tas hensyn til i hver søknad. Det kan fort bli forskjellsbehandling selv om utgangspunktet er det samme for flere søkere.

Rangering

- *Bør hensynet til å få inn unge søkere veie tyngre enn i dag, og hensynet til å gi søkere en mulighet til å forbedre rangeringsposisjonen sin vektens tilsvarende lavere?*

Det er ønskelig at ordningen slik den er per dags dato bør stå.

- *Bør utvelgelsen av studenter til populære studier skje på en annen måte enn å skille på desimaler på allerede høye poenggrenser, for eksempel ved opptaksprøver eller loddtrekning?*

Det foreslås å bygge et prinsipp hvor man baserer inntak på motivasjonsbrev og/eller referanseklider fra relevant arbeidserfaring i tillegg til studiepoeng og karakterer. Til det enkelte studium hvor det er mange søkere bør det heller legges vekt på å tilrettelegge for flere studieplasser, særlig der plassene ikke samsvarer med mangelen på arbeidskraft.

- *Er noen av dagens tilleggspoeng et godt uttrykk for kompetanse som er nødvendig i studier eller i arbeidslivet?*

Vi synes ikke folkehøgskole gir et godt uttrykk for kompetanse og bør ikke vektlegges som tilleggspoeng for søkere til høyere utdanning. Derimot ønsker vi at fag- og svennebrev bør vektlegges og gis tilleggspoeng da dette er et veldig godt uttrykk for kompetanse til høyere utdanning.

- *Bør ordningen med å gi alderspoeng, som rangerer eldre søkere foran yngre søkere, videreføres?*

Opprettholdelsen av alderspoeng er en god ordning som vi ønsker skal videreføres.

- *Er bruk av spesielle kvoter, som for eksempel regionale kvoter eller kjønnskvoter, bedre egnet enn tilleggspoeng for at bestemte søkergrupper skal få tilbud om studieplass?*

Det ønskes at tilleggspoeng videreføres men at regionale kvoter eller kjønnskvoter ikke vurderes i samme grad eller høyere.

Organisering

- *Bør vi ha et felles regelverk for opptak til alle typer studier?*

Ja! Et felles regelverk vil medføre at det ikke blir forskjellsbehandling av søkere verken basert på region, kjønn eller andre årsaker. Det blir også enklere å forholde seg til ett felles regelverk, så man slipper at hver enkel skole har sine egne regler for opptak å forholde seg til.

- *Hvem bør bestemme opptaksregler til grunnutdanninger? Hvor mye bør bestemmes nasjonalt og likt for like utdanninger, og hvor mye bør være opp til den enkelte institusjon?*

Det er å forstå at Kunnskapsdepartementet frem til nå avgjør og fastsetter regelverk for grunnutdanning. Det ønskes at dette også videreføres. Det er viktig at man tar hensyn til høringsuttalelser og at institusjoner kan komme med innspill.

- *Hva er viktigst: å ha et effektivt opptakssystem eller å ha muligheten for å ta hensyn til andre kriterier enn karakterer, for eksempel motivasjon eller egnethet?*

Lærlingrådet ser at opptakssystemet bør legge mer fokus på motivasjon og egnethet, særlig i den grad at man vurderer arbeidserfaring, fagbrev og annen realkompetanse høyere enn man gjør i dag.

Generelle kommentarer og utsagn fra lærlinger

“Med fagbrev skulle man fått kommet inn på høyskole; vi synes det er urettferdig med tanke på at vi har mer kunnskap etter to år arbeidserfaring enn hva de som kun har sittet på skolebenken har. Tenker også at hvis fagbrev blir godkjent som en gyldig kvalifikasjon til høyskole skal det være relevant for hva du har fagbrev i. Til eksempel en som har fagbrev i helsefagyrket ikke skal kunne søke ingeniør eller cyberteknikk”

“Private skoler godkjenner fagbrev; eksempel skolen noroff. Det er synd at offentlige skoler henger etter private skoler. Det blir da en splittelse i samfunnet og at flere av de velstående har mulighet til å utdanne seg mer privat enn “middelklassen”. Synes også det er dumt å gi

ut poeng for militær/folkehøgskoler, men ikke poeng for fagbrev, fagbrev er jo kompetanse det også!”

“Fagbrev er sterk kompetanse og er veldig synd at fagbrev ikke teller som godkjent kvalifisering til å komme inn på høyskole, til et relevant studie. Jeg som helsefagarbeider har mye mere erfaring, kompetanse og lærdom i eks. sykepleien og har store sjanser for å gjøre det godt gjennom sykepleiestudiet enn en som kun har gått 3 år på vgs. Vi alle vet at fagarbeidermangelen allerede er stor og den blir bare større, så nå trenger fagfolk en bedre og flere måter å utdanne seg på! Slik blir høyskolene også mer inkluderende for alle folk, ikke bare de som er teoretisk anlagt, men at de som kanskje er mer praktisk anlagt blir inkludert og kan få vise at de også har masse kompetanse, noe ikke bare teoretisk anlagte personer har.”

Lærlingerådet i Trøndelag foreslår at utvalget skal se nærmere på om et fag/ svennebrev er nok kvalifisering for å kunne komme seg inn på høyere utdanning uten generell studiekompetanse, da i et utdanningsfelt som er relevant for kunnskapen en har et fag/ svennebrev i.

Med vennlig hilsen
Emilie Ryen løkken, nestleder
Eirin Norli Hammes
Kenneth Richardsen